

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 321/2023
06.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић, Гордане Којић и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Мићића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К 560/19 од 26.10.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1025/22 од 19.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Мићића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К 560/19 од 26.10.2022. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1025/22 од 19.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу К 560/19 од 26.10.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика па је осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци и на новчану казну у износу од 500.000,00 динара коју је дужан да плати у 10 једнаких месечних рата од по 50.000,00 динара, у року од 10 месеци од правноснажности пресуде и одређено је да ће суд, уколико окривљени наведену казну не плати у остављеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци.

На основу члана 91. и 92. Кривичног законика од окривљеног је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела у износу од 12.307.040,20 динара, коју је дужан уплатити на рачун Основног суда у Врбасу, у року од 1 (једне) године од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати судски паушал у износу од 20.000,00 динара, као и све трошкове кривичног поступка и то да накнади трошкове одбране по службеној дужности, трошкове браниоца по службеној дужности, адвоката Златка Тошића у износу од 7.500,00 динара, трошкове вештачења Бранка Дошена у износу од 52.382,06 динара и Оливере Шапурић у износу од 5.000,00 динара, као и да ОЈТ у Врбасу накнади трошкове економско финансијског вештачења у износу од 34.800,00 динара, све у року од три месеца од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1025/22 од 19.01.2023. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Мићић због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновни поступак и одлуку или да исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио продужено кривично дело пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, као и да одложи извршење казне по побијаним пресудама до доношења одлуке по поднетом захтеву.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Образлажући повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, бранилац окривљеног суштински наводи је у конкретном случају, у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен кривични закон који се не може применити, јер је окривљени оглашен кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика иако се према ставу браниоца у радњама окривљеног описаним у изреци правноснажне пресуде евентуално могу стећи само битни елементи кривичног дела навођење на оверавање неистинитог садржаја из члана 358. Кривичног законика.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/19) који се примењује од 01.12.2019. године и који је сходно члану 5. Кривичног законика у конкретном случају примењен на окривљеног, чини онај ко у намери да он или друго лице потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази милион динара, док је у ставу 2. истог члана, прописано да овај облик кривичног дела постоји ако износ обавезе из става 1. овог члана чије се плаћање избегава прелази износ од пет милиона динара.

У изреци побијане првостепене пресуде наведено је да је окривљени АА способан да схвати значај свога дела чије је извршење хтео, свестан забрањености свога дела као одговорно лице тј. ... ПД „Stranem Group“ ДОО из ..., на штету буџета Републике Србије, коришћењем истог трајног односа, јединства места извршења кривичног дела, истоврсног предмета дела и са јединственим умишљајем, у ..., у временском периоду од 10.11.2011. године до 10.04.2012. године, у намери да делимично избегне плаћање пореза дао лажне податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање такве обавезе, а износ обавезе чије је плаћање избегао износи преко пет милиона динара, на начин описан у изреци пресуде, чиме је неосновано остварио право на одбитак претходног пореза на додату вредност и избегао плаћање наведене пореске обавезе у укупном износу од 8.697.341,24 динара на који начин је поступио противно члану 3, 14,16, 17, 27, 28, 37, 42, 49 и 51. Закона о порезу на додату вредност, као и да је у временском периоду од 02.11.2011. године до 29.02.2012. године у намери да потпуно избегне плаћање пореза, у случају обавезне пријаве није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање такве обавезе, те је истовремено у истој намери прикрио податке који се односе на утврђивање наведене обавезе, на начин описан у изреци пресуде, па је у календарској - фискалној години 2011. године на остварени приход 15.841.171,73 динара избегао да изврши обрачун, обуставу и уплату пореза на приход од капитала у износу од 1.584.617,17 динара, а у календарској - фискалној години 2012. године на остварени приход од 20.250.818,87 динара избегао да изврши обрачун, обуставу и исплату пореза на приход од капитала у износу од 2.025.081,89 динара, на који начин је поступио противно одредбама члана 41. Закона о пореском поступку и пореској администрацији и члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана и тако избегао плаћање пореза на приход од капитала у укупном износу од 3.609.699,06 динара.

По налажењу Врховног касационог суда, у претходно описаним радњама окривљеног АА, стичу се сва субјективна и објективна обележја продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/19). У конкретном случају, у изреци наведене пресуде, поред умишљаја, описана је намера потпуног односно делимичног избегавања плаћања пореза, као нужно субјективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика и радње извршења, као објективно обележје овог

кривичног дела и то да је дао лажне податке о чињеницама које су од утицаја на утврђивање пореске обавезе и неосновано остварио право на одбитак претходног пореза на додату вредност и избегао плаћање пореске обавезе поступањем противним члану 3, 14, 16, 17, 27, 28, 37, 42, 49 и 51. Закона о порезу на додату вредност односно да у случају обавезне пријаве није пријавио стечене приходе односно чињенице које су од утицаја на њихово утврђивање и избегао да изврши обрачун, обуставу и уплату пореза на приход од капитала супротно одредби члана 41. Закона о пореском поступку и пореској администрацији и члана 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана. Осим тога, у изреци пресуде наведена је висина оствареног прихода и висина износа обавезе пореза који је окривљени избегао да плати која у укупном износу прелази износ од пет милиона динара, који је потребан за постојање квалификованог облика кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. Кривичног законика. Поред овога из изреке пресуде произилази очигледна истоветност начина предузимања радњи извршења и коришћења исте ситуације и односа, те временска повезаност радњи и јединствен умишљај окривљеног, у смислу члана 61. Кривичног законика.

Сходно изнетом, правилно су нижестепени судови применили закон када су нашли да су се у радњама окривљеног стекла сва законска обележја продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, те су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, по ставу Врховног касационог суда, неосновани.

У преосталом делу захтева, бранилац окривљеног, истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП. Међутим, како у вези са истакнутом повредом, бранилац указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду одредбе члана 440. ЗКП, која сходно члану 485. став 4. ЗКП не представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, износећи своје чињеничне закључке другачије од оних утврђених побијаним пресудама, и на својим чињеничним закључцима заснивајући став да се у радњама окривљеног не стичу сви битни елементи кривичног дела за које је оглашен кривим, посебно оспоравајући постојање умишљаја и намере избегавања плаћања пореза, то се Врховни касациони суд у разматрање и оцену ових навода браниоца није упуштао.

Поред овога, бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП, али не конкретизује због чега правноснажним пресудама није потпуно решен предмет оптужбе односно на који начин је доношењем истих повређен идентитет пресуде и оптужбе, па како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у смислу члана 489. став 1. ЗКП, то се овај суд у разматрање истакнутих повреда није упуштао.

Из свих изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

